

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

DIŞ TİCARETTE GENEL VE ÜLKE BAZINDA TSE UYGULAMALARI

Nefise Betül HİDİROĞLU
Dış İlişkiler Dairesi Başkanı

25 Mayıs 2022, Ankara

TÜRKİYE'DE STANDARDİZASYON VE TSE'NİN KURULUŞU

Olle Sturén
1968-1986
ISO Genel Sekreteri

Faruk A. Sunter
1960-1972, 1973-1976
TSE Başkanı
1968-1970
ISO Başkanı

2. Dünya Savaşını izleyen yıllarda, Türkiye'ye Birleşmiş Milletlerden bir standardizasyon uzmanı istenmiştir. 1951-1953 yıllarında İsveç'li uzman Olle Sturén, TOBB Genel Sekreteri Faruk A. Sunter koordinatörlüğünde çalışmalar yaparak hükümete bir rapor hazırlamıştır.

TÜRKİYE'DE STANDARDİZASYON VE TSE'NİN KURULUŞU

Bu rapor sonrasında;

Türkiye Odalar Birliği, Olle STUREN ile Türkiye Odalar Birliğinin o zamanki Umumi Katibi Faruk SÜNTER tarafından beraberce hazırlanmış olan statüyü kabul etmek suretiyle Odalar Birliği bünyesi içinde

Türk Standardları Enstitüsü

16 Ekim 1954 yılında Kurulmuştur.

Ülkemiz standardizasyon yapısı, Enstitünün yasal statüsü ve kanunu o zamanın gelişmiş ülkelerindekine eşdeğer bir biçimde dizayn edilmiştir. Günümüzde dahi, 132 sayılı kanunun içeriği büyük ölçekte (***günün değişen koşullarına bağlı olarak bir takım yeni düzenleme ihtiyacı dışında***) standardizasyon faaliyeti yönü ile yukarıda sunulan muadili ülke kuruluşları ile rekabet edebilir seviyededir.

TSE'nin Bütlik bünyesinde kurulmasına karar veren Türkiye Odalar Birliği Yönetim Kurulundan bir kişi : (Soldan sağa: Feyzi Dural, Hilmi Gürkan, S. I. Esi, Başkan Üzeyir Avunduk, TSE Başkanı seçilen Genel Sekreter Faruk Sünter, Selâhattin Sanver, Osman Kibar)

Kuruluşu karar verince toplantıdan sonra Yönetim Kurulu, Teşkilât ileri gelenlerle beraber (Başkan Avunduk'un arkasındaki gözlüklü zat ilk TSE Genel Sekreteri Dr. Necmi Tanyolaç'tır)

TÜRKİYE'DE STANDARDİZASYON VE TSE'NİN KURULUŞU

Küçük kadro ile işe başlayan Enstitü bir yandan komiteleri faaliyete geçirirken diğer taraftan da kendisini

26.05.1955 tarihinde “ISO” ya ve
01.01.1956 tarihinde “IEC” ye

üye olarak kabul ettirmiş ve daha ilk yılını tamamlamadan dünyada mevcut ileri standardizasyon memleketlerine ait 19.000 standart toplayarak bugünkü zengin arşivinin temelini atmıştır.

TSE'nin Birlik bünyesinde kurulmasına karar veren Türkiye Odalar Birliği Yönetim Kurulundan bir köşe : (Soldan sağa: Feyzi Dural, Hilmi Gürkan, S. I. Esi, Başkan Üzeyr Avunduk, TSE Başkanı seçilen Genel Sekreter Faruk Sünter, Selâhattin Sanver, Osman Kibar)

Kuruluş karar verilen toplantıdan sonra Yönetim Kurulu, Teşkilât İleri gelenlerle beraber (Başkan Avunduk'un arkasındaki gözlüklü zat ilk TSE Genel Sekreteri Dr. Necmi Tanyolaç'tır)

TÜRKİYE'DE STANDARDİZASYON VE TSE'NİN KURULUŞU

22 Kasım 1960 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 132 Sayılı **Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu** ile Enstitü bugünkü mevcut yapısına kavuşmuştur.

Kamu ve özel sektör niteliklerini bir arada taşıyan, devlet bütçesinden pay almadan kendi gelirleri ile giderlerini karşılayan bir kuruluştur.

132 Sayılı Kanunun TSE'ye hazırlanan ilk metnini düzenleyen hey'et. (Soldan sağa: TSE Yönetim Kurulu üyesi Muhtar Uner, Devlet Şurasından Vecihi Tönük ve Ali Rıza Göksu, TSE Başkanı Faruk Sünter, Ticaret Bakanlığı temsilcisi Fuat Arun, Sanayi Bakanlığı temsilcisi Hayrettin Gülleryüz, TSE Müşaviri İbrahim Kutlutun, Sanayi Dairesinden Muzaffer Uyguner)

132 Sayılı Kanun Tasarısını inceleyen M.B.K. Bayındırlık-İmar ve İşlân Komisyonu üyelerinden bazıları TSE idarecileri. (Soldan sağa oturanlar : İbrahim Kutlutun, Mesut Gün, Erol Yalıtıkaya; ayakta: Teklif sahibi Emannullah Çelebi, Başkan Haydar Tunçkanat, TSE Başkanı Faruk Sünter, Şükran Özkaya, Hakkı Özkazanç, Muzaffer Uyguner)

Kuruluş ve Statü

Türkiye Odalar ve
Borsalar Birliği
(TOBB) bünyesinde
kuruluş

22 Kasım 1960

Cumhurbaşkanlığı onayı
ile Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığı ilgili kuruluşu

15 Temmuz 2018

16 Ekim 1954

132 sayılı kanun

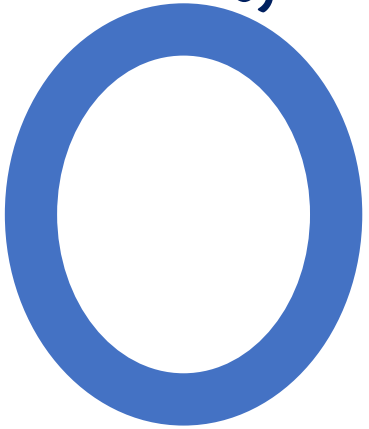
26 Kasım 2002

- Özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiliğe haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu statüsü
- Başbakanlık ilgili kuruluşu

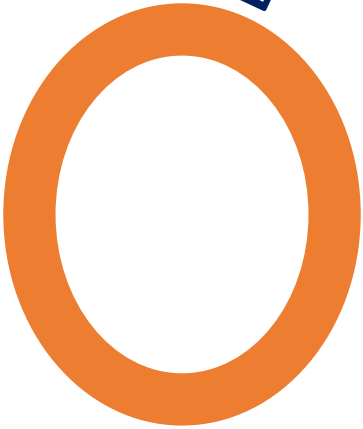
4 Sayılı
Cumhurbaşkanlığı
Kararnamesi ile
Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığı ilgili
kuruluşu
statüsünün devamı

GENEL BİLGİLER-HİZMETLER

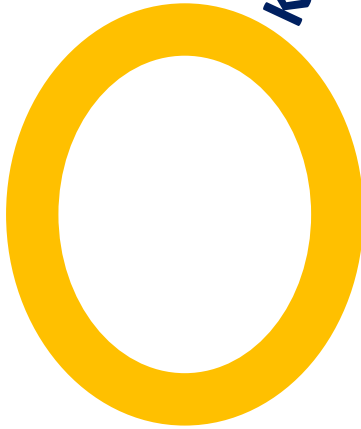
Standardizasyon

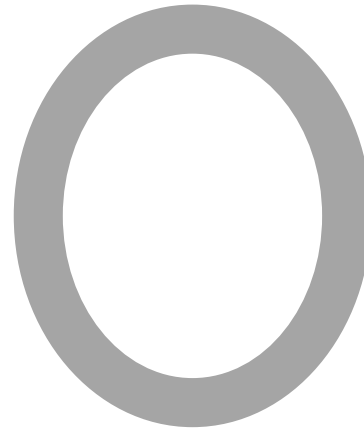
Belgelendirme

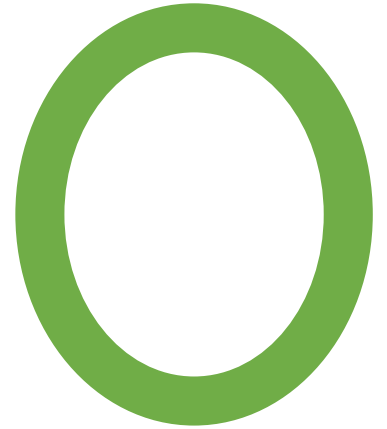
*Deney &
Kalibrasyon*

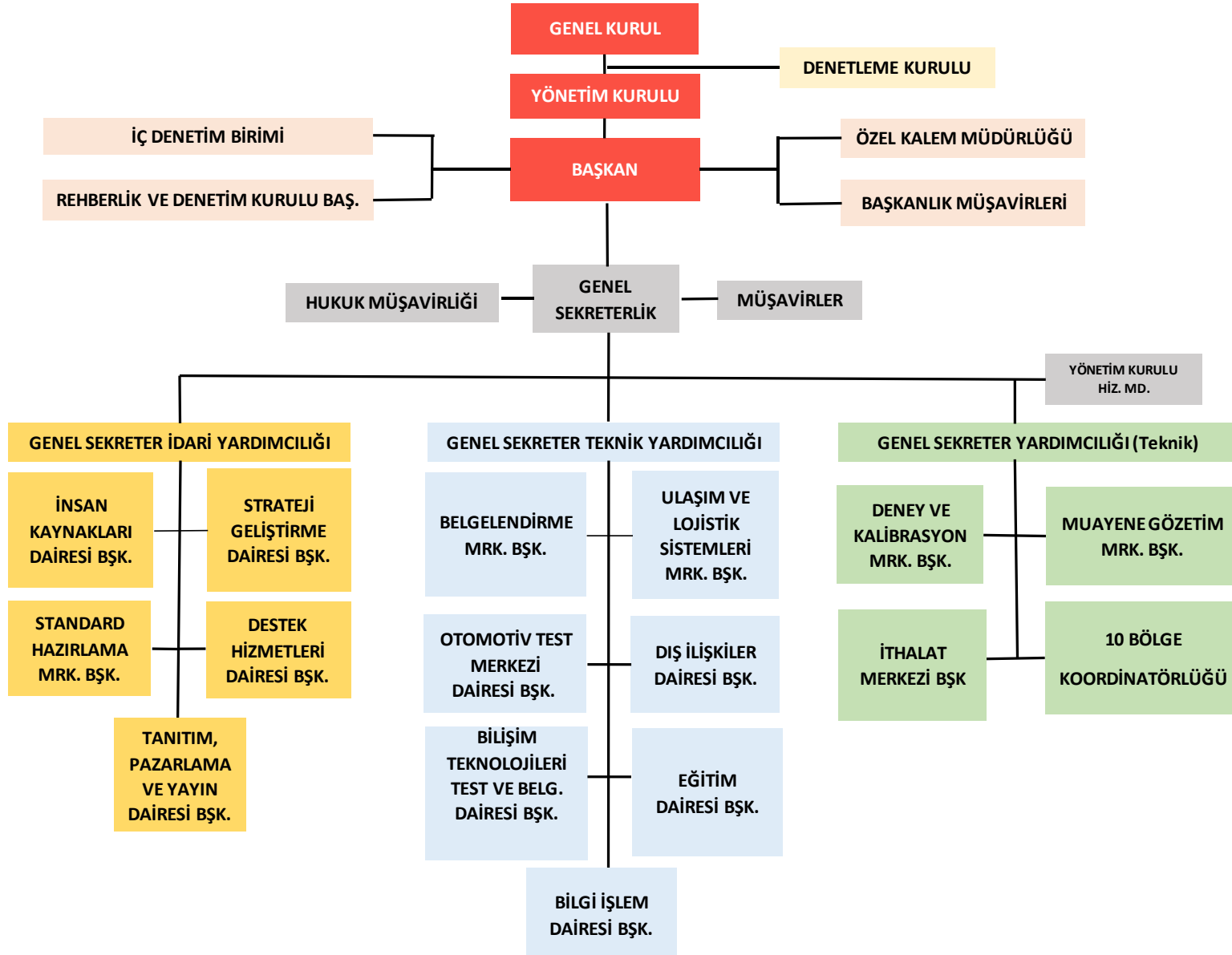
Muayene&Gözetim

Eğitim

GENEL BİLGİLER-ORGANİZASYONEL YAPI

GENEL BİLGİLER-KURUMSAL YAPI

Genel Kurul Delege Listesi

Temsil Edilen Bakanlık, Kurum ve Kuruluş
/Üye Sayısı

Cumhurbaşkanlığı (5)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (5)

Ticaret Bakanlığı (2)

Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile
Bakanlığı (1)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (1)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
(1)

Temsil Edilen Bakanlık, Kurum ve Kuruluş
/Üye Sayısı

Hazine ve Maliye Bakanlığı (1)

Milli Savunma Bakanlığı (1)

Sağlık Bakanlığı (1)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (1)

Tarım ve Orman Bakanlığı (1)

Genelkurmay Başkanlığı (1)

Sayıştay Başkanlığı (1)

Temsil Edilen Bakanlık, Kurum ve Kuruluş
/Üye Sayısı

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (7)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik
Araştırma Kurumu (1)

Türk Akreditasyon Kurumu (1)

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri
Geliştirme ve Destekleme İdaresi
Başkanlığı (1)

Devlet Malzeme Ofisi (1)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (11)

Toplam : 44

GENEL BİLGİLER-ORGANİZASYONEL YAPI

TEMSİLCİLİKLER (27)

- Isparta
- Kahramanmaraş
- Kars
- Kırşehir
- Kütahya
- Manisa
- Adıyaman
- Ağrı
- Aksaray
- Aydın
- Balıkesir
- Bolu
- Burdur
- Sivas
- Edirne
- Erzincan
- Giresun
- Hatay
- Iğdır
- Niğde
- Ordu
- Yozgat
- Tokat
- Uşak
- Muğla
- Amasya
- Osmaniye

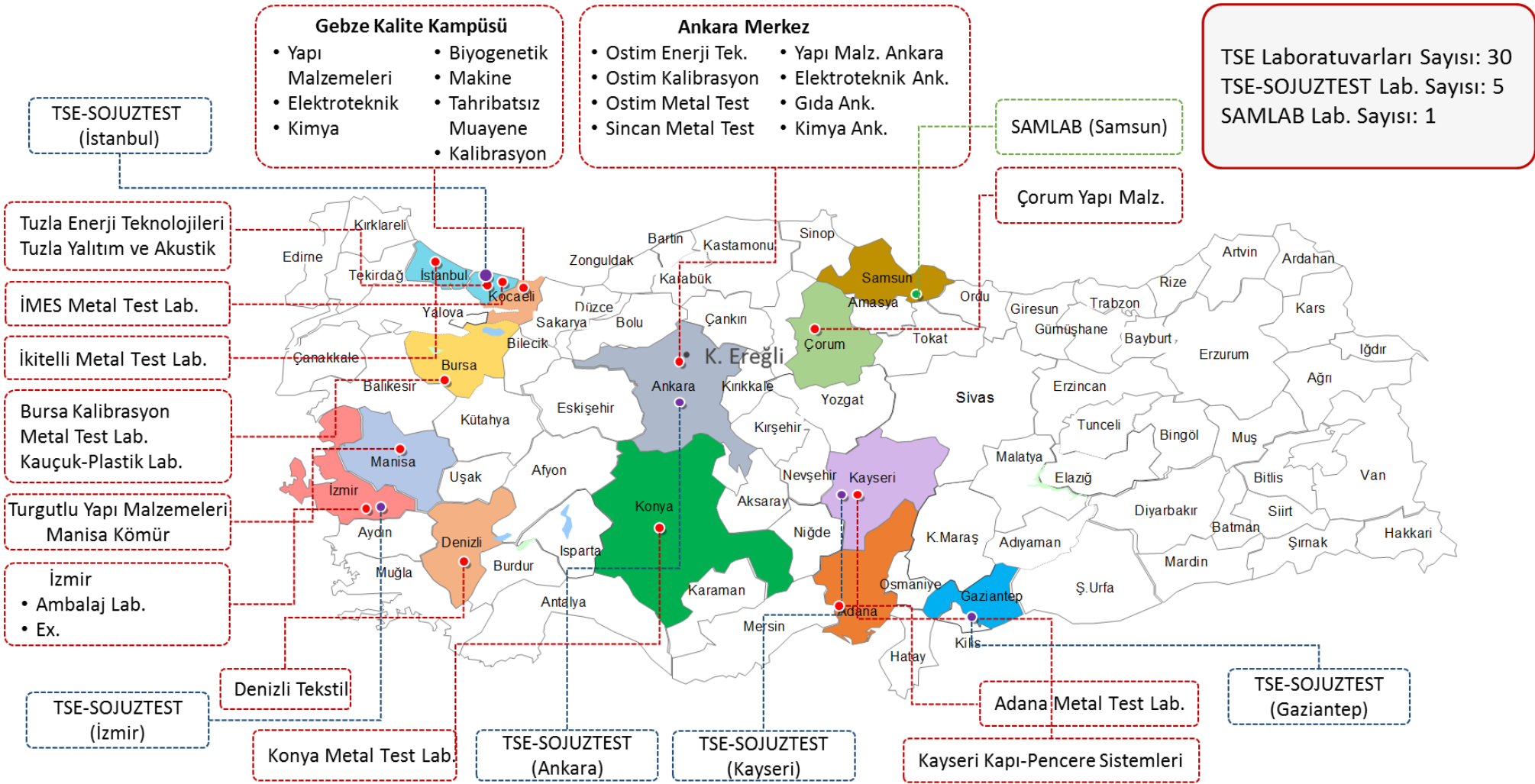
MAHALLİ TEMSİLCİLİKLER (23)

- Ardahan
- Artvin
- Bartın
- Batman
- Bayburt
- Bilecik
- Bingöl
- Çanakkale
- Çankırı
- Düzce
- Gümüşhane
- Karabük
- K. Ereğli
- Karaman
- Kırıkkale
- Kırklareli
- Kilis
- Mardin
- Muş
- Rize
- Siirt
- Sinop
- Şırnak

Temsilci: İllerde Temsilcilik görevini yürüten Enstitümüz kadrolu personelidir.

Mahalli Temsilci: İllerde TOBB bünyesindeki oda personelinden Enstitümüzü temsilen görevlendirilen kişilerdir.

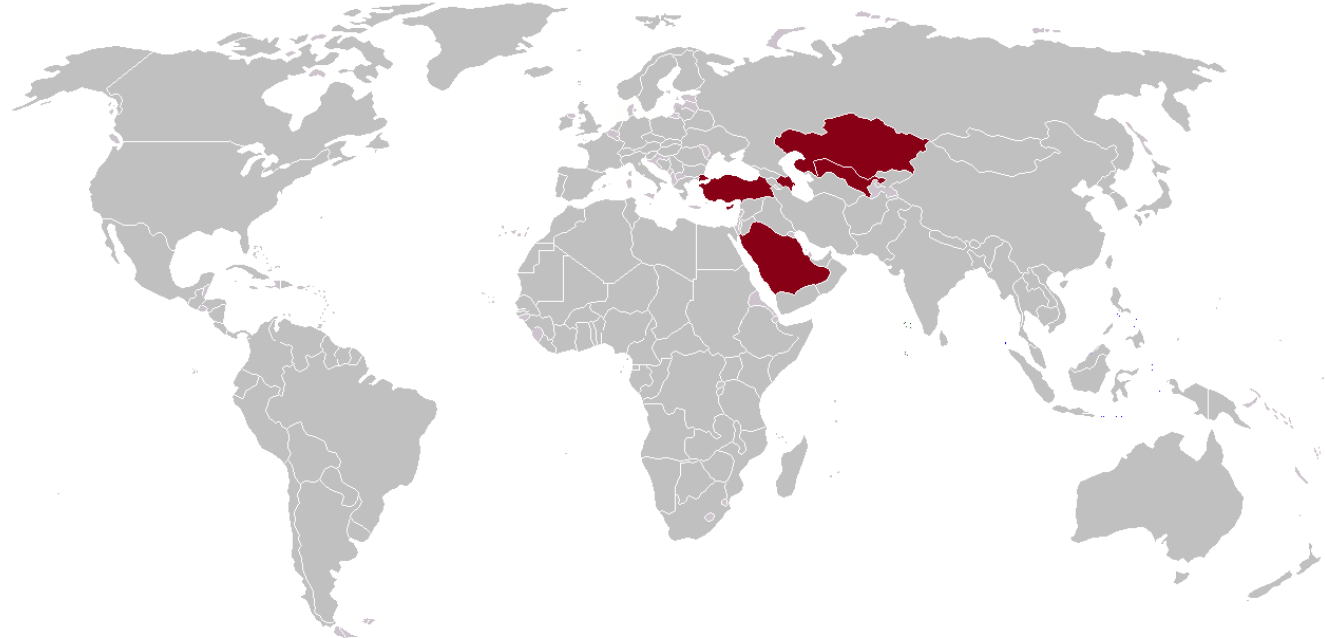
GENEL BİLGİLER-ORGANİZASYONEL YAPI

TEMSİLCİLİKLER VE İŞTİRAKLER

TSE Yurtdışı Temsilcilikleri

- ✓ Özbekistan Temsilciliği
- ✓ Kazakistan Temsilciliği
- ✓ Azerbaycan Temsilciliği
- ✓ KKTC Temsilciliği
- ✓ Suudi Arabistan Koordinatörlüğü

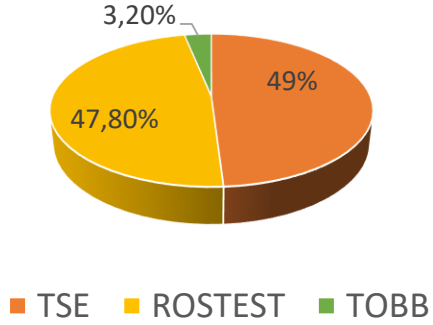

İŞTİRAKLER

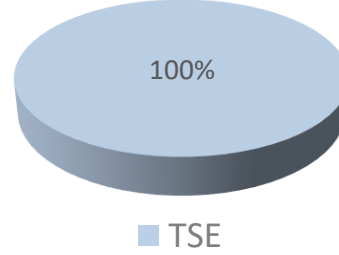

TSE-SOJUZTEST
Metroloji Ve Kalibrasyon Merkezi

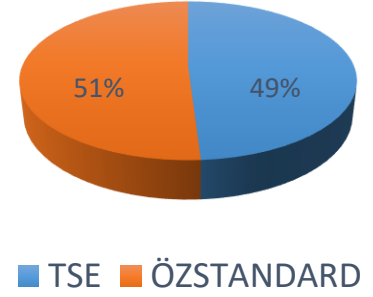
Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd .Şti.
(Kuruluş: 1993)

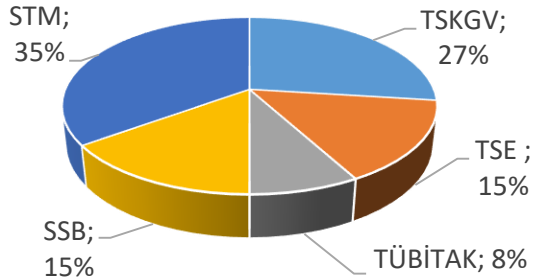
Uluslararası Uygunluk
Değerlendirme Servisi A.Ş.
(Kuruluş: 2014)

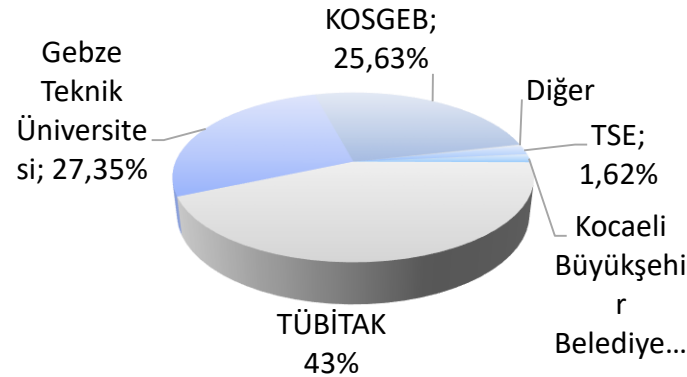
O'zTTM Özbek-Türk Test Merkezi
O'ZBEK-TURK TEST MARKAZI (Kuruluş: 1997)

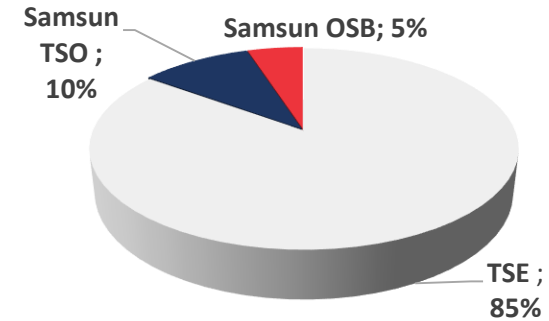
TRtest (Kuruluş: 2017)
Test ve Değerlendirme A.Ş.

BİLİŞİM VADİSİ (Kuruluş: 2011)

SAMLAB Kuruluş: 2018

ULUSLARARASI VE BÖLGESEL KURULUŞLAR İLE İLİŞKİLER

	KURULUŞ ADI	ÜYE SAYISI*	TSE'NİN YÖNETSEL ROLÜ
	Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)	Tam üye:124 Toplam üye:165	1955'ten bu yana tam üyelik • ISO Başkanlığı (1967) • 2015-2017 ve 2022-2024 Konsey üyeliği • ISO Konsey Finans (ISO/FIN) üyeliği • ISO Tüketici İşleri Komitesi (COPOLCO) üyeliği, CASCO üyeliği, DEVCO üyeliği
	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC)	Tam üye:62 Toplam üye:89	1956'dan bu yana tam Üyelik
	Avrupa Standardizasyon Teşkilatı (CEN)	Tam üye:34	2012'den beri tam üyelik • CEN-CENELEC MRMC Üyelik ilişkilerini İzleme Komitesi üyeliği, CEN Teknik Kurul Üyeliği, CEN CACCFINPOL üyeliği, CEN CACC POL üyeliği
	Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Teşkilatı (CENELEC)	Tam Üye:34	2012'den beri tam üyelik •CENELEC Teknik Kurulu Üyeliği, CEN-CENELEC MRMC Üyelik ilişkilerini İzleme Komitesi üyeliği, CENELEC WG POL (Politika Çalışma Grubu) Üyeliği,CENELEC WG FIN POL üyeliği
	İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC)	Tam Üye: 42 Toplam Üye: 45	2010 yılından bu yana tam üyelik • SMIIC Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı • SMIIC Finans Komitesi Başkanlığı
	Bölgelerarası Standardizasyon Birliği (BASB)	Tam Üye :12 Gözlemci Üye:10 Toplam üye:22	1991 yılından bu yana tam üyelik • BASB Başkanlığı ile Sekreteryası
	Avrupa Kalite Teşkilatı (EOQ)	28 Ulusal Temsilci (NR) + 6 Ortak Üye (associated) + 2 Bağlı Üye (affiliated)	1976 yılından bu yana tam üyelik • Onursal Başkanlık (Türkiye Tek Temsilcisi)
	Uluslararası Belgelendirme Ağı(IQNET)	Toplam üye: 36	2008 yılından bu yana tam üyelik • Başkan Yardımcılığı • Eşdeğerlilik Değerlendirme ve Üyelik Daimi Komitesi (SCPM) Başkanlığı
	Ortak Kriterlerin Tanınması Düzenlenmesi (CCRA)	Toplam üye: 31	2003 yılından bu yana tam üyelik Yürütme Alt Komitesi Başkanlığı ve Geliştirme Komitesi Üyesi, Yönetim Komitesi Üyesi

STANDART VE STANDARDİZASYON

ISO (ISO/IEC Guide 2:2004)

WTO (Dünya Ticaret Örgütü)
Standartlar;

- ☐ Üzerinde **uzlaşma** sağlanmış;
- ☐ **Yetkili** bir kurumca onaylanmış;
- ☐ Tüm **ilgili tarafların** katılımıyla geliştirilmiş;
- ☐ **Ortak ve tekrarlanan** kullanımlar için hazırlanmış;
- ☐ Uygulaması **zorunlu** olmayan dokümanlardır.

Standardizasyon;

Belirli bir faaliyetle ilgili olarak, **bir fayda** sağlamak üzere bütün ilgili tarafların yardım ve işbirliği ile belirli kurallar koyma ve bu kuralları uygulama işlemidir.

Standartlar ve Teknik Düzenlemeler Arasındaki Temel Fark

Standartlar ve teknik düzenlemelerin her ikisi de mal, ürün ve hizmetlerin temininde, geliştirilmesinde karşılanması gereken teknik gereklilikleri ortaya koymaktadır. Ancak;

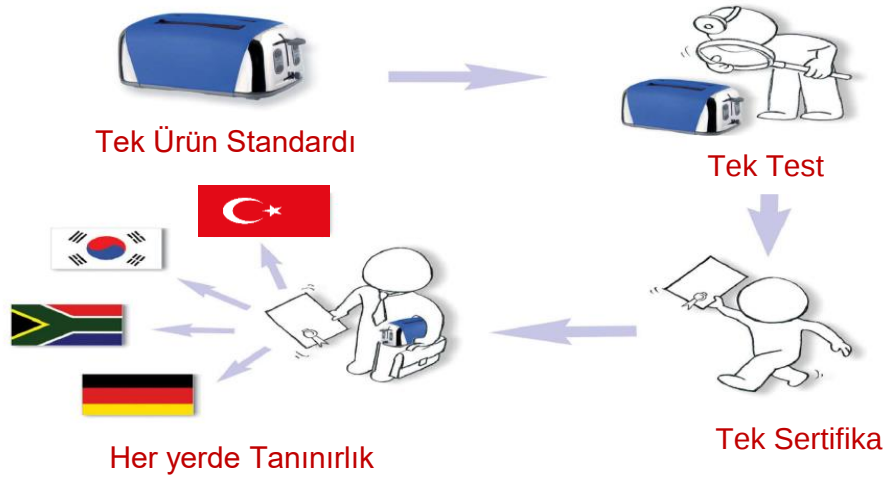
- Standartlar **ihtiyari**,

- Teknik Düzenlemeler **zorunlu**,

dokümanlardır.

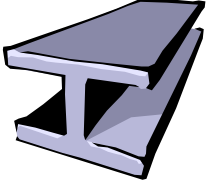
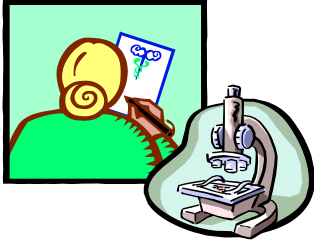
Standartlar, teknik düzenlemeler tarafından zorunlu hale getirilebilir.

STANDARDİZASYON VE TİCARETTE ETKİSİ

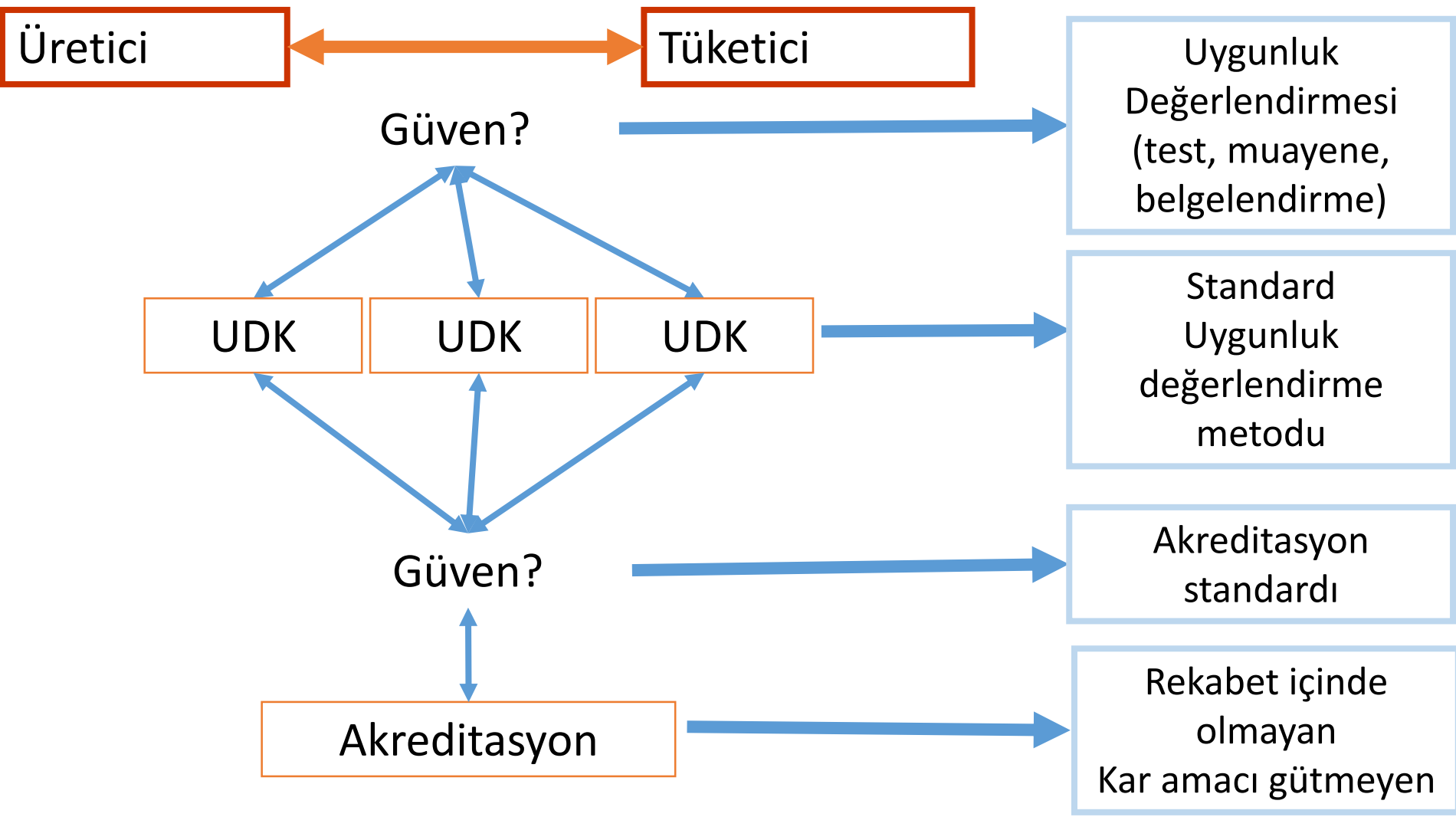
UYGUNLUK DEĞERLENDİRME

UYGUNLUK DEĞERLENDİRME

<u>Ürün</u>	<u>Taraf</u>	<u>Değerlendirme Tipi</u>
	 Birinci taraf (üretici, hizmet sağlayıcı)	Uygunluk Beyanı
+	 İkinci taraf (satın alan, müşteri)	Şartname
	 Üçüncü taraf - bağımsız (belgelendirme, test, muayene kuruluşu)	Belge veya rapor

Üçüncü taraf kuruluşlar akredite edilebilir.
Akreditasyon kuruluşları denetime tabidir.

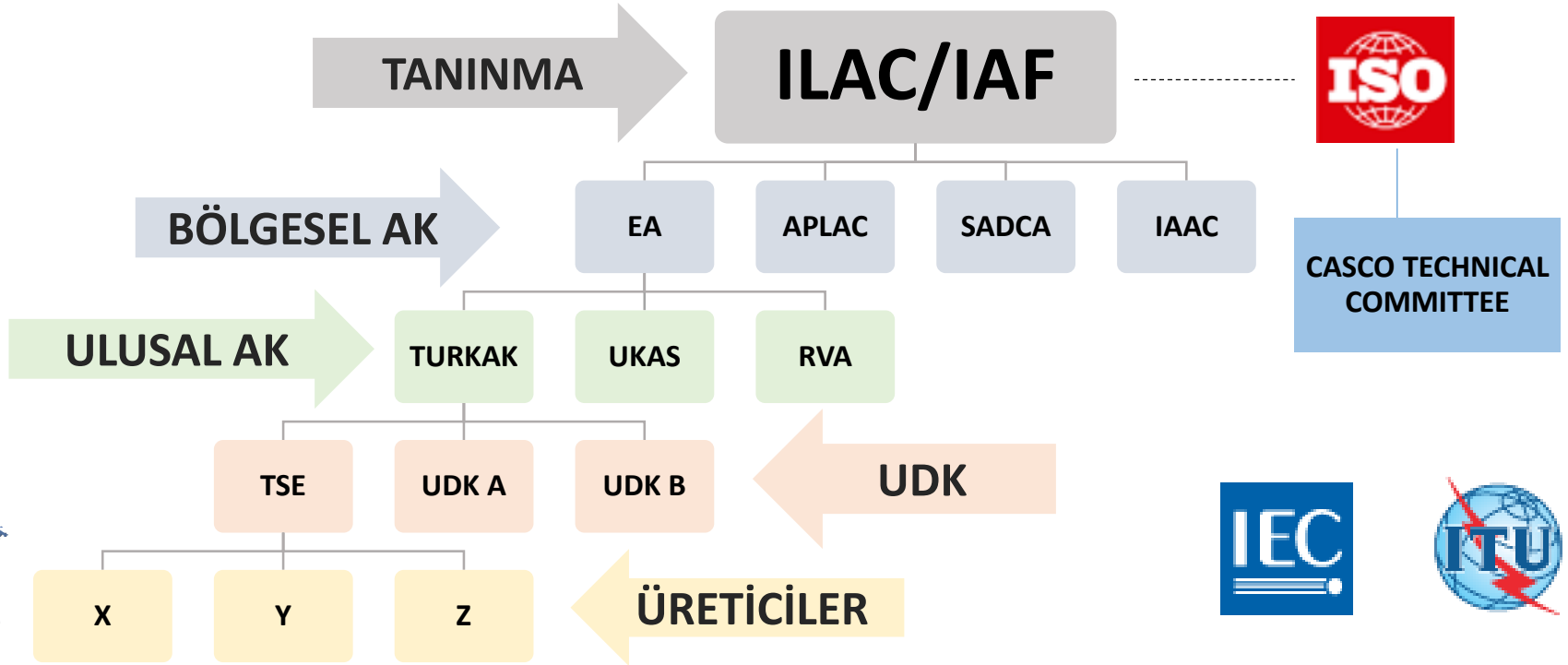
UYGUNLUK DEĞERLENDİRME

STANDARDİZASYON VE UYGUNLUK DEĞERLENDİRME

IAF/ILAC TANINMA SİSTEMİ

AKREDİTASYON VE HİZMET TANINIRLIĞI

« Bir sürecin sonucunda ortaya çıkan ürünün, sistemin, kişilerin veya kuruluşların ilgili hususlarda belirtilmiş gereklilikleri yerine getirdiğinin ispatını sağlayan faaliyet. »

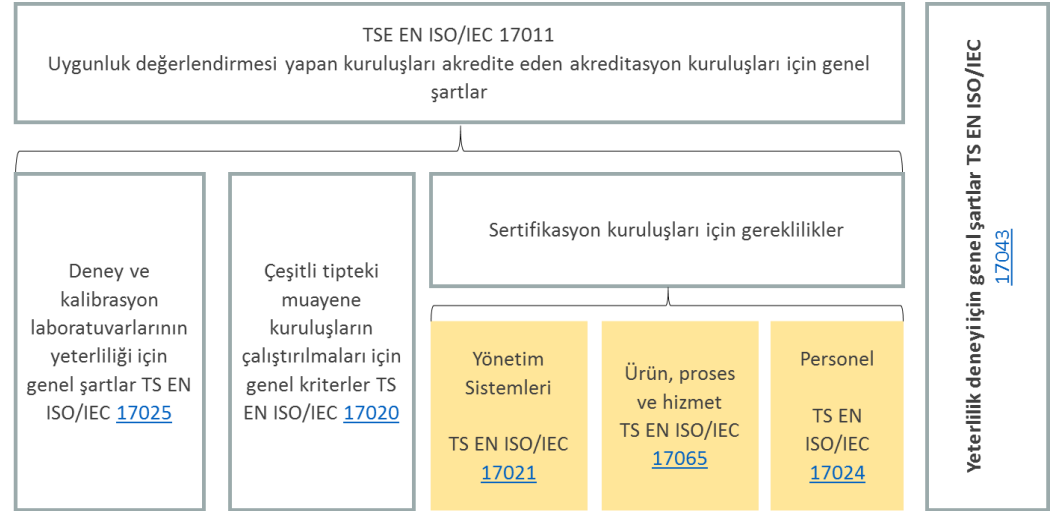
Uluslararası
Akreditasyon

IAF, ILAC
Bölgesel
Akreditasyon

EA

Ulusal Akreditasyon
TÜRKAK

Uygunluk Değerlendirme
Kuruluşları
TSE vb.

TSE
Türkiye'nin en geniş akreditasyon kapsamına sahip uygunluk değerlendirme kuruluşu

TSE BELGE VE MARKALARI

EMU ◀ ▶ TSE ◀ ▶ EMC

TSE BELGE VE MARKALARI (örnek)

İhtiyari Ürün Belgelendirme Hizmetleri
(Ana faaliyet alanımızı oluşturan markalarımız)

Türk Standardlarına
Uygunluk Belgesi
(TSE Markası)

TSE Kriteri
Uygunluk Belgesi
(TSEK Markası)

TSE BELGE VE MARKALARI (örnek)

MEVZUAT ALANINDA BELGELENDİRME HİZMETLERİ

CE işareti ile ilgili olan konularda;

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği
- Kişisel Koruyucu Ekipmanlar Yönetmeliği
- Otomatik Olmayan Tartı Aletleri Yönetmeliği
- Gaz Yakan Cihazlar Yönetmeliği
- Sıcak Su Kazanları Yönetmeliği
- Tıbbi Cihazlar Yönetmeliği
- In Vitro Tıbbi Tanı Cihazları Yönetmeliği
- Asansör Yönetmeliği
- Basıncılı Ekipmanlar Yönetmeliği
- AT/EX Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler

G işareti

Ulusal Teknik Onay

ULUSLARARASI ALANDA YETKİLENDİRME

11 Avrupa Birliği Yeni Yaklaşım Direktifinde Yetkilendirilmiş Kuruluş

Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi (Gulf Cooperation Council - GCC) Ülkelerine İhraç Edilecek Alçak Gerilim ve Oyuncak Ürünlerinde Zorunlu Olan G İşareti Uygunluk Değerlendirmesinde Ülkemizdeki İlk ve Tek Onaylanmış Kuruluş

32 Ürün Grubunda Suudi Arabistan Standart Kuruluşu (SASO) Adına Gümrüklerde Yükleme Öncesi Gözetim (PSI) Yetkisi

**SASO Uygunluk Belgeleri (Quality Mark, CoC vb.) Konusunda Yetkilendirme
Enerji ve Su Verimliliği İhtisas Laboratuvarları Onaylanmış Laboratuvar Olarak Atanma**

Yangına tepki ve yangına dayanım alanında TSE'den alınan deney raporlarının Ukrayna'daki tek yetkili devlet kurumu olan SES (State Emergency Service of Ukraine) tarafından kabul edilmesi

Ülkemizden Kosta Rika, Malezya ve Kolombiya'ya ihraç edilecek ürünlerde, bu ülkelerin standartları kapsamında yapılması gereken üretim yeri incelemeleri ve mühendislik hizmetlerini kapsayan belgelendirme sürecinin TSE uzmanlarınca yürütülmesi

Katar İçişleri Bakanlığı ve Bayındırlık Kurumu (ASGHAL) tarafından Yapı Malzemeleri ve Yangın Güvenliği (Civil Defence) Kapsamında Yetkilendirilmiş Test ve Belgelendirme Kuruluşu

Malezya Yangın Güvenliği Kurumu (BOMBA) Yetkilendirmesi: Malezya'ya yangın malzemeleri ihracatı yapacak firmaların TSE'nin akreditasyonu kapsamında aldıkları belgelerin kabulü

ULUSLARARASI ALANDA YETKİLENDİRME

Kuveyt'te Yangın Güvenliği (Civil Defence) Kapsamında Yer Alan Belirli Yapı Malzemeleri için Yetkilendirilmiş Test ve Belgelendirme Kuruluşu

Umman Sultanlığı Standardizasyon ve Metroloji Genel Müdürlüğü (DGSM) tarafından Enerji Verimliliği konusunda Umman'a ihraç edilen ürünlerin uygunluğunu değerlendirmek üzere yetkilendirilen Onaylanmış Kuruluş

Yangın güvenliği konusunda TSE'den alınan deney raporları ve ürün belgelerinin Umman'da yetkili kurum olan Sivil Savunma ve Ambulans Kamu Otoritesi (Public Authority for Civil Defence and Ambulance – PACDA) tarafından kabulü

Yemen'e İhraç Edilen Her Çelik Ürünü Partisi için Zorunlu Olan Uygunluk Belgesi Konusundaki Tek Kamu Otoritesi

TSE'den Belgeli Ürünler Hiçbir Ek Muayene ve Deneye Tabi Tutulmadan Uygunluk Değerlendirmesi (CoC) Belgesi ile Sudan'a Giriş

Sudan'a Gıda Ürünleri, Kimyasal Ürünler, Yapı Malzemeleri, Otomotiv Aksesuarları, Tekstil Ürünleri, Oyuncaklar, Hayvan Yemleri, Elektrik ve Elektronik Ürünler için Yükleme Öncesi Gözetim Yetkisi

Tarım Makineleri ve Teçhizatı Kapsamında Sudan'a İthalatta Tek Yetkili Kuruluş

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

İhracata Yönelik Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri

<https://www.tse.org.tr/IcerikDetay?ID=2945&ParentID=9280>

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Teşekkür ederiz

international@tse.org.tr

03124166627

03124166337